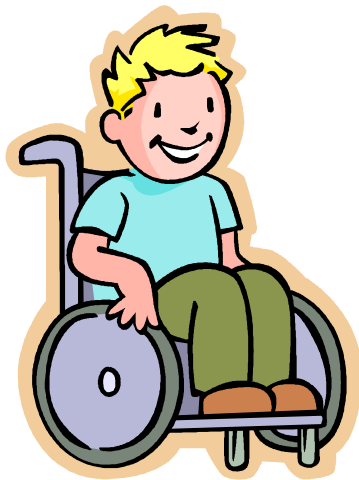

HANDIKAPPOLITISKT PROGRAM FÖR FALKÖPINGS KOMMUN.

Tillgänglighet för alla!

Innehållsförteckning

Sida

Inledning	4
Vad är ett handikappolitiskt program?	4
Vad är ett handikapp?	5
Hur har programmet arbetats fram?	6
Kommunens vision	7
Kommunens riktlinjer för handikappolitiken	8
Ansvarsfördelning	9
Barnperspektivet	9
Åtgärdsplan	10 – 14
FN:s standardregler	15 – 19

Inledning

Handikappolitiken i Sverige har under de senaste åren gått från ett patient- och omvårdnadstänkande till dagens medborgarperspektiv där mänskliga rättigheter och demokratifrågor är grunden.

Funktionshindrade har samma rättigheter och skyldigheter som övriga.

Historiskt sett har människor med funktionshinder ofta varit särbehandlade och utestängda från stora delar av samhället.

Många bodde på vårdhem och institutioner.

Sverige, liksom de flesta av världens länder har lovat att förverkliga intentioner¹ och innehåll på såväl statlig och regional nivå som på kommunal nivå.

Vad är ett handikappolitiskt program?

Ett handikappolitiskt program är en skrivelse som visar vad Falköpings kommun vill göra för kommuninnevånare med funktionshinder.

Det visar vilka satsningar som Falköpings kommun skall göra inom handikappomsorgen fram till 2010 och därefter.

Kommunen har enligt Socialtjänstlagen, Hälso- och sjukvårdslagen samt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ett särskilt ansvar för individuellt stöd till människor med funktionshinder.

Det handikappolitiska programmet ersätter ingen av dessa lagar.

Det visar kommunens vilja att förbättra för personer med funktionshinder.

Det handikappolitiska programmet bygger på FN:s standardregler.

Längst bak i detta dokument finns FN:s standardregler beskrivna.

I standardreglerna finns en vision² om ett samhälle där personer med funktionshinder är delaktiga och jämställda med andra medborgare i samhället.

Falköpings kommun skall arbeta för att FN:s standardregler skall påverka alla kommunala nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag.

¹ Intentioner betyder avsikt, syfte, önskemål

² Vision betyder framtidssyn, hur man vill att det ska bli i framtiden.

Vad är handikapp?

Enligt FN:s standardregler handlar begreppet handikapp om att människor med funktionshinder har begränsningar och svårigheter att på lika villkor delta i samhällslivet.

Handikapp är inte en egenskap hos personen utan ett förhållande mellan individen och omgivningen.

När en person med funktionshinder inte kan delta på lika villkor i samhällslivet uppstår ett handikapp.

Hur är det för personer med funktionshinder i Falköpings kommun?

I Falköpings kommun är den fysiska miljön i stora delar tillgänglig för personer med funktionshinder.

Det finns dock en del områden kvar som behöver åtgärdas.

Personer med funktionshinder har inte alltid samma möjligheter som andra medborgare.

De kan inte alltid delta i samhällslivet på lika villkor.

Förutom sämre levnadsvillkor upplever personer med funktionshinder ofta otrygghet, otrivsel och brister i sina rättigheter.

De bemöts inte alltid med respekt och värdighet.

Hur har det handikappolitiska programmet arbetats fram?

Detta program är framtaget på uppdrag av kommunfullmäktige.

Inspiration och idéer till det handikappolitiska programmet är hämtade från flera kommuner men framförallt från Tidaholms kommun.

Det framtagna programmet förstärker ”Mål för funktionshindrade i Falköpings kommun,” antagna av kommunfullmäktige i augusti 2001.

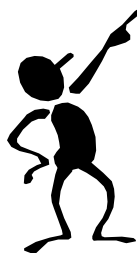
Programmet finns att läsa på kommunens hemsida. Om så önskas kan materialet i programmet tas ut på de olika sätt som modern teknik kan erbjuda via bibliotekets läs –och skrivhörna.

Förslag till det handikappolitiska programmet i Falköping har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av:

Harriet Andersson	Barn-och utbildningsförvaltningen
Eva-Lisa Törnqvist	Kompetens-och arbetslivsförvaltningen
Peter Bromander	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Peter Söderlund	Kultur-och fritidsförvaltningen
Inger Fernhed	Socialförvaltningen – sammankallande

Samt en styrgrupp bestående av:

KarlOlof Fernow	Socialnämnden
Anita Renkvist	Tekniska nämnden
Roger Lundberg	Byggnadsnämnden
Britt-Marie Aronsson	Barn och utbildningsnämnden
Ulf Lindén	Kompetens och arbetslivsnämnden
Edward Kahrs	Kultur och fritidsnämnden
Susanne Bergström	KHR – RBU
Ragnhild Ljungkvist	KHR – reumatikerföreningen
Gun Fredriksson	KPR
Tore Lindberg	KPR

VISION:

Falköpings kommun skall vara en tillgänglig kommun för alla.

För att visionen skall uppnås har följande tre områden prioriterats enligt FN:s standardregler:

1) Tillgänglighet

Lokaler och allmänna platser är inte alltid tillgängliga för personer med funktionshinder.

För att minska dessa brister i miljön gäller följande mål

Inriktningsmål

- Lokaler där det bedrivs kommunal verksamhet skall vara tillgängliga för funktionshindrade senast 2010.
- Kollektivtrafiken skall anpassas för funktionshindrade och det skall finnas en fungerande färdtjänst.
- All kommunal information till allmänheten skall finnas på lättläst svenska.
- Kommunen skall vid upphandling arbeta för att lokaler, material, varor och tjänster är anpassade för personer med funktionshinder.
- Kommunen skall vara ett föredöme och underlätta för personer med funktionshinder att bli anställda i förvaltningarna.

2) Kunskap, förståelse och bemötande

Kunskap om och förståelse för vad olika funktionshinder innebär är grundläggande för ett korrekt bemötande.

Inriktningsmål

- Personen skall uppmärksammas, inte funktionshindret.
- Visa på möjligheter i stället för hinder
- Visa att insatser som höjer livskvaliten bidrar till att den funktionshindrade helt eller delvis klarar sig själv.

3) **Samverkan**

För att nå en god samverkan inom handikappområdet krävs ett gott och nära samarbete med organisationer, myndigheter och näringsliv.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för handikappfrågor.

Inriktningsmål

- Kommunen skall vara aktiv och tydlig i handikappfrågor. Kommunen skall ta initiativ till nya kontakter som kan underlätta för funktionshindrade personer i det dagliga livet.
- Kommunens förvaltningar skall samverka och samarbeta i handikappfrågor.

Riktlinjer för kommunens handikappolitik

Falköpings kommun skall vara ett föredöme i arbetet med att förbättra livsvillkoren för människor med funktionshinder.

Kommunen skall använda den kunskap och den erfarenhet som representanter från handikapporganisationerna har.

Detta arbete syftar till långsiktiga förändringar i kommunen

- Politiker och anställda i kommunen skall verka för att Falköping blir en bra plats för alla att bo och leva i.
- Politiker och anställda inom kommunen skall vara lyhörda och lyssna på de synpunkter som människor med funktionshinder har.
- Lokaler för utbildning skall vara tillgängliga för alla.
- Personer med funktionshinder skall kunna delta i kulturliv, idrott och rekreation på samma villkor som andra.
- All information som ges ut till allmänheten skall vara tillgänglig för alla och lätt att förstå
- I största möjliga mån skall kommunala fastigheter, gator, gångbanor och lekplatser vara byggda så att det blir en god tillgänglighet för alla.
- Politiker och personal i kommunen skall känna till det handikappolitiska programmet och arbeta efter den målsättning och de åtgärdsplaner som beskrivs.

Nämndernas ansvar

Varje kommunal nämnd skall med utgångspunkt från det handikappolitiska programmet och FN:s standardregler formulera mål för sin verksamhet. Målen skall vara tydliga och möjliga att följa upp.

Kommunstyrelsens ansvar

Det är kommunstyrelsens uppgift att varje år följa upp nämndernas arbete och utvärdera åtgärdsplanerna samt att årligen redovisa inför kommunfullmäktige.

I åtgärdsplanerna skall följande redovisas:

- Vilka som är ansvariga för att åtgärden genomförs
- När åtgärden skall vara genomförd
- Hur man samarbetar med handikapp- och pensionärsorganisationerna
- Kostnader för genomförandet

Barnperspektivet

När det gäller barn och ungdomar med funktionshinder skall barnperspektivet alltid beaktas. Barnens bästa måste vägas in i alla beslut även då föräldern har ett funktionshinder. Den av kommunfullmäktige beslutade checklisten för barnkonventionen skall användas vid alla beslut som rör barn.

ÅTGÄRDSPLAN 2006-2010

Åtgärdsplanen är en kommunal handlingsplan som bygger på FN:s standardregler för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionshinder.

Åtgärdsplanen redovisar vilken nämnd som ansvarar för att åtgärden genomförs och när den skall vara utförd. Kostnaden för genomförandet av åtgärden tas fram av ansvariga nämnder. Dessa kostnader skall tas med i det årliga budgetarbetet.

Tillgänglighet

Senast 2006 skall en inventering påbörjas när det gäller tillgängligheten i befintliga kommunala fastigheter och allmänna platser.

Inventeringen skall göras i samarbete med fastighetsägare, handikapp-och pensionärsorganisationer.

Enkelt avhjälpna hinder skall åtgärdas senast 2010 enligt Plan och Bygglagen, Lagen om undanröjande av enkelt avhjälpna hinder.

Med enkelt avhjälpna hinder avses exempelvis skyltning, belysning, balansstöd, barriärer, kontrastmarkering, biluppställningsplatser, anpassade trottoarkanter. Lagen är retroaktiv, vilket innebär att den gäller i redan byggd miljö.

Ansvar: Byggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Barn och utbildningsnämnden och Socialnämnden.

Samtliga kommunala fastigheter skall i största möjliga mån vara handikappanpassade till 2010.

Ansvar: Tekniska nämnden.

Lekplats/lekplatser anpassade för personer med funktionshinder skall anläggas i kommunen senast 2010.

Ansvar: Tekniska nämnden.

Allt fler personer drabbas av allergiska och astmatiska besvär.
Det är därför viktigt att erbjuda dessa grupper en så hälsosam miljö som är rimligt.
Skall genomföras snarast.

Ansvar: Samtliga nämnder

Alla kommunmedborgare har rätt att få kommunal information på ett sätt som är lätt att förstå.
Det är därför viktigt att informationen finns tillgänglig på ett enkelt språk som kan förstås av alla. Moderna media skall användas för att förmedla information på nya sätt så att inga grupper blir utan viktig samhällsinformation.
Det gäller information i broschyrer, protokoll och på hemsidan.
Kommunens informationsenhet skall arbeta med denna fråga.
Skall genomföras senast 2006-06-30.

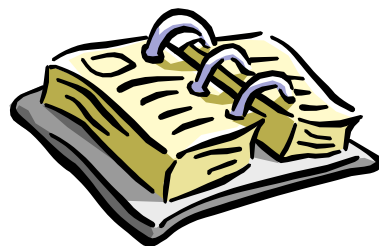
Ansvar: Kommunstyrelsen

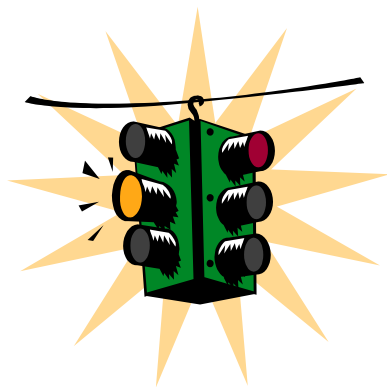
Det finns många personer som har läs-och skrivsvårigheter.
De kan idag få stöd via bibliotekets Läs- och skrivhörna.
Läs- och skrivhörnan på biblioteket skall vidareutvecklas.

Ansvar: Kultur och fritidsnämnden

Det är viktigt för personer med funktionshinder att kunna förflytta sig mellan olika verksamheter.
Det gör att de kan vara delaktiga i samhället på lika villkor.
Det behövs en effektiv och tillgänglig färdtjänst.
Det är angeläget att en bättre samordning och planering sker mellan kommunen, Samresor och Västtrafik.
Skall genomföras snarast.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Socialnämnden

Kunskap, förståelse och bemötande

Kommunanställd personal och förtroendevalda skall ha kunskap i handikappfrågor.

All personal och alla förtroendevalda skall ta del av det handikappolitiska programmet.

Varje förvaltning tar till sig de ansvarsfrågor som är aktuella för just sin förvaltning och anpassar dem till sin verksamhet.

Frågorna följs upp på nämndsammanträden och arbetsplatsträffar.

Detta arbetet skall vara ständigt pågående.

Ansvar: Samtliga nämnder och förvaltningar.

Personal som arbetar i kommunens handikappomsorg samt med utbildning skall regelbundet utbildas och fortbildas i handikappkunskap och bemötande.

Ansvar: Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Kompetens- och arbetslivsnämnden

För att få reda på kvalitén och se om kvalitétsgarantierna uppfylls inom handikappomsorgen skall det göras regelbundna brukarundersökningar. Skall påbörjas senast 2006.

Ansvar: Socialnämnden

Personer med funktionshinder skall få ett korrekt bemötande i mötet med kommunanställd personal och förtroendevalda.

Ansvar: Samtliga nämnder och förvaltningar

Samverkan

För att underlätta för personer med funktionshinder skall kommunen ta första steget till samverkan och samarbete med andra myndigheter exempelvis regionen, försäkringskassan, arbetsförmedlingen.

Ansvar: Samtliga nämnder och förvaltningar

Kommunens förvaltningar skall samverka i handikappfrågor.

Det skall därför utses en kontaktperson i varje förvaltning som bevakar de funktionshindrades intressen.

Kontaktpersonerna träffas minst en gång om året för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.

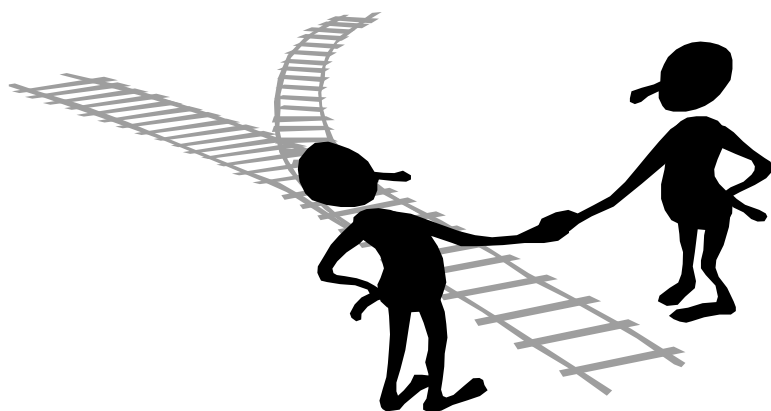
Kontaktpersonerna utses snarast.

Ansvar: Handikappsekreteraren sammankallar

Det kommunala handikapprådet och pensionärsrådet är forum för ömsesidig information mellan kommunen och företrädare för handikapp- och pensionärsorganisationer inom kommunen.

Denna verksamhet skall utvecklas ytterligare då det är viktigt med en god samverkan mellan de olika parterna. Skall påbörjas snarast.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Socialnämnden

Övrigt

Alla gruppboheter skall vara fullvärdiga boheter senast 2006. Med en fullvärdig bostad menas att den har god tillgänglighet och att man har egen toalett/dusch och eget kök eller kokvrå.

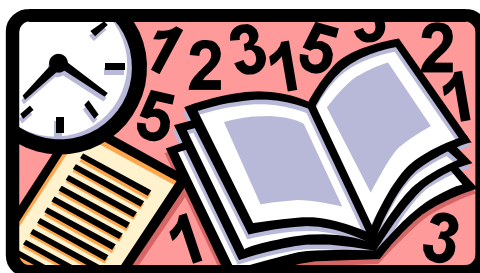
Åtgärder angående boendeformer och sysselsättning för personer med begåvningsmässiga funktionshinder och personer med svåra psykiska funktionshinder skall påbörjas snarast.

Ansvar: Socialnämnden

Föreningar och organisationer som bedriver särskilda aktiviteter för personer med funktionshinder erhåller ett större bidrag än det vanliga aktivitetsbidraget för denna verksamhet.

Ansvar: Kultur- och fritidsnämnden

Bilaga:

FN:s 22 standardregler

För Sveriges del är det naturligt att ha FN:s standardregler som utgångspunkt i det pågående handikappolitiska arbetet. Syftet med reglerna är att säkerställa att alla medborgare, flickor och pojkar, kvinnor och män med eller utan funktionshinder har samma rättigheter och skyldigheter. Standardreglerna är inte juridiskt bindande (tvingande) såsom lagstiftningen.

Regel 1, Ökad medvetenhet

”Kommunerna skall aktivt verka för att öka medvetenheten om människor med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov, möjlighet och om vad de kan bidra med”

Regel 2, Medicinsk vård och behandling

”Det ska finnas tillgång till effektiv medicinsk vård och behandling för människor med funktionsnedsättning”

Regel 3, Rehabilitering

”Rehabilitering/habilitering skall erbjudas människor med funktionsnedsättning för att de skall kunna uppnå och behålla största möjliga självständighet och funktionsförmåga.”

Regel 4, Stöd och service

”Kommunen skall garantera utvecklingen av och tillgången till stöd och service. Inbegripet sådana hjälpmedel som bidrar till oberoende i det dagliga livet och utövande av sina rättigheter.”

Regel 5, Tillgänglighet

”Kommunen skall införa handlingsprogram som gör den fysiska miljön tillgänglig oavsett vilka funktionsnedsättningar människor har.”

Regel 6, Utbildning

” Kommunerna skall erkänna principen om lika möjlighet till utbildning på grundskole, gymnasie och högskolenivå för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Utbildningen bör vara integrerad ¹ med ordinarie utbildning, undantag måste dock kunna göras för de barn och ungdomar där specialskola bedöms som lämpligare alternativ”

Regel 7, Arbete

”Det skall skapas förutsättningar för produktivt och inkomstbringande arbete såväl på landsbygden som i städerna.”

Regel 8, Ekonomisk och social trygghet

”Kommunerna är ansvariga för att människor med funktionsnedsättning har social trygghet och tillräckliga inkomster.”

Regel 9, Familjeliv och personlig integritet ²

”Kommunerna bör främja möjligheten för människor med funktionsnedsättning att leva familjeliv. De bör främja deras rätt till personlig integritet och se till att lagar inte diskriminerar människor med funktionsnedsättning när det gäller sexuella relationer, äktenskap och föräldraskap”

Regel 10, Kultur

”Kommunerna skall se till att människor med funktionsnedsättning kan delta i kulturlivet på lika villkor.”

Regel 11, Rekreation och idrott

”Kommunerna skall vidta åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning samma möjligheter till rekreation och idrott som andra.”

Regel 12, Religion

”Kommunerna skall uppmuntra åtgärder som syftar till att skapa jämlika möjligheter för människor med funktionsnedsättning att utöva sin religion.”

Regel 13, Kunskap och forskning

”Kommunerna har yttersta ansvaret för att kunskap om levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning samlas in och sprids och också för att stöd ges till forskning på alla områden, inklusive det som är ett hinder i deras liv.”

Regel 14, Policy och planering

”Kommunerna ska se till att handikappaspekten ³ beaktas i alla policysammanhang ⁴ och i sin planering.”

Regel 15, Lagstiftning

”Staten har ansvaret för att det skapas en rättslig grund för åtgärder som leder till delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning.”

Regel 16, Ekonomisk politik

”Staten har det ekonomiska ansvaret för nationella handlingsprogram och åtgärder som skall tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.”

Regel 17, Samordning

”Kommunen är ansvarig för att handikappfrågor samordnas.”

Regel 18, Handikapporganisationer

”Kommunerna bör erkänna handikapporganisationernas rätt att representera människor med funktionsnedsättning på lokal nivå. Kommunerna bör också erkänna handikapp-organisationernas rådgivande roll när det gäller att fatta beslut i handikappfrågor.”

Regel 19, Personalutbildning

”Kommunen är ansvarig för att personal som arbetar med funktionshindrade har lämplig utbildning.”

Regel 20, Nationell granskning och utvärdering

”Kommunen är ansvarig för fortlöpande granskning och utvärdering av kommunala tjänster som ges för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.”

Regel 21, Tekniskt och ekonomiskt samarbete

”Kommuner i både industri- och utvecklingsländer, har ett ansvar för att tillsammans förbättra levnadsförhållandena.”

Regel 22, Internationellt samarbete

”Kommunerna skall aktivt delta i internationellt samarbete när det gäller åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.”

Ordförklaringar till FN:s standardregler:

- 1) Integrerad betyder förenad, sammanförd
- 2) Integritet betyder oberoende, självständighet
- 3) Handikappaspekt betyder sätt att se på handikapp, aspekt betyder synpunkt
- 4) Policy betyder tillvägagångssätt

Referenslista

Lagstiftning som gäller för hur kommunerna skall hantera frågor som rör tillgängligheten för funktionshindrade regleras i byggnadsnämndens ansvar om tillgänglighet i Plan –och bygglagen, PBL (SFS 1987:10) och Lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk med mera, BVL (SFS 1994:847).